

Sayı : E-32661919-610-23
Konu : Yazılı Soru Önergelerinin Cevabı

04/03/2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi : a) 15/01/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1565759 sayılı yazınız.
b) 06/02/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1578425 sayılı yazınız.
c) 06/02/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1578602 sayılı yazınız.
ç) 07/02/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1579279 sayılı yazınız.

Bakanlığımıza İlgi (a-b-c-ç)'de kayıtlı yazıyla iletilen Muğla Milletvekili Selçuk ÖZDAĞ'ın, 7/21647, Hakkari Milletvekili Öznur BARTİN'in 7/21658, Şırnak Milletvekili Nevroz UYSAL ASLAN'ın 7/22835, İzmir Milletvekili A. Tuncay ÖZKAN'ın, 7/22837, 7/22844 ve 7/22845, Kars Milletvekili İnan AKGÜN ALP'in 7/22838, Şanlıurfa Milletvekili Mahmut TANAL'ın 7/22839, Trabzon Milletvekili Sibel SUIÇMEZ'in 7/22840, Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan AYGUN'un 7/22842, Gaziantep Milletvekili Seveda KARACA'nın 7/22981 ile Antalya Milletvekili Aykut KAYA'nın 7/23047 esas numaralı yazılı soru önergeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler Ek'te sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (27 Sayfa)

7/21647	GK 86	7/22838	GK 99
7/21658	GK 86	7/22839	
7/22835	GK 99	7/22840	
7/22837		7/22842	
7/22844		7/22981	
7/22845		7/23047	
		GK 100	

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ İLHAMİ ÖZCAN AYGUN'UN 7/22842 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanun kapsamında yükseköğretim kurumlarının öğretim elemanı ile kamu kurum ve kuruluşlarının yetişmiş insan kaynağı ihtiyacının karşılanması amacıyla Bakanlığımız tarafından her yıl yurt dışına resmî burslu statüde öğrenci gönderilmektedir. Bu kapsamda yurt dışına gönderilecek öğrenciler, ilgili mevzuat gereğince ve kendi özgür iradeleri ile imzaladıkları taahhütname hükümleri uyarınca öğrenim görmekte; mevzuat ve taahhütname hükümlerine uymak zorundadırlar. Yurt dışına gönderilen öğrencilerin, öğrenimlerini başarıyla tamamlayarak yurda dönüp adına öğrenim gördükleri kurumlara katkı sunmaları beklenmektedir. Bakanlığımız, öğrencilerin öğrenimlerini başarıyla tamamlamaları için öğrenim süreçleri boyunca gerekli desteği vermektedir. Ancak, Türk Öğrencilerin Yabancı Ülkelerde Öğrenimleri Hakkında Yönetmelik'in "Tazminat" başlıklı 38'inci maddesinin 1. fıkrası hükümleri uyarınca; öğrencilerden öğrenimlerini gönderiliş amaçlarına uygun bir dereceyle tamamlamayanlar, öğrenimlerinden vazgeçenler, öğrenimlerini tamamladıktan sonra iki ay içinde görev talep etmeyenler, atandığı ya da durumuna uygun teklif edilen göreve yasal süresi içinde başlamayanlar, yüklenme senedi ile muteber imzalı müteselsil kefalet senedi hükümlerine uymayanlar, mecburi hizmetlerini tamamlamadan görevlerinden istifa edenler veya devlet memurluğundan ihraç edilenler, mevzuata aykırı hareketlerden dolayı öğrencilikle ilişkisi kesilenler hakkında tazminat takibatına geçilmektedir.

Kamu kaynakları kullanılarak yurt dışına gönderilen burslu öğrencilerin öğrenimlerini başarıyla ve gönderiliş amaçlarına uygun olarak tamamladıktan sonra yurda dönüp ülkemize hizmet etmeleri esastır. Aksi durumlar için uygulanacak usul ve esaslar ise kanun koyucu tarafından belirlenmiş olup kamu zararına mahal verilmemesi ve Hazine alacağının korunması için taahhütlerini ihlal eden öğrencilere yönelik ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde belirlenen süreçlerin başlatılması yasal zorunluluktur.

1416 sayılı Kanun'un 19'uncu maddesi ile 657 sayılı Kanunun "Yurtdışı Eğitim Masraflarının Tahsili" başlıklı ek 34'üncü maddesi gereğince, tazminatlı duruma düşen öğrenciler, kendileri için döviz olarak yapılmış olan her türlü masrafı aynı döviz cins ve miktarı üzerinden ödemekle yükümlüdür. Döviz borcu, ödeme tarihindeki T.C. Merkez Bankası'na tespit ve ilan edilen efektif satış kuru üzerinden Türk Lirası ile ödenir. Ayrıca borç azami 5 yıla kadar da taksitlendirilebilmektedir. Borcunu taksitle ödemek isteyen kişiler; borçlarını ilk yıl %10, ikinci yıl %20, üçüncü yıl %30 ve dördüncü yıl %40 olarak oluşturacakları ödeme planı doğrultusunda taksitle ödeyebilmektedir. Dolayısıyla Bakanlığımızca tazminatlı duruma düşen öğrencilerden para borcunu taksitle ödemek isteyenlere gerekli kolaylık sağlanmaktadır.

Bakanlığımızın bu konudaki çalışmaları, tazminatlı durumda olan öğrenciler mağdur edilmeden ve öğrencilerin hakları korunarak mevzuat hükümleri çerçevesinde sürdürülmektedir. Tazminatlı duruma düşen öğrencilerin mağduriyetlerini gidermek ve ödemelerinde kolaylık sağlamak üzere öğrenciler lehine çeşitli yasal düzenlemeler yapılmıştır. Tazminatlı durumda olan öğrencilerin faiz borçlarının affedilmesi ve borçlarının yapılandırılarak ödemelerinde kolaylık sağlanması amacıyla 2006, 2011, 2014, 2021 ve 2023 yıllarında olmak üzere 5 kez yasal düzenleme yapılmıştır. Öte yandan 1416 sayılı Kanun'un 19'uncu maddesinin ikinci fıkrasında 2016 yılında yapılan değişiklikle "Yurt dışına gönderilenlerden ruh veya beden sağlığının öğrenimini sürdürmesine imkân tanınmaması

durumu, eğitim ve araştırma hastaneleri veya üniversite hastanelerinden alınacak sağlık kurulu raporu ve bu hususla ilgili olarak Millî Eğitim Bakanlığınca istenen diğer destekleyici belgeler ile tespit edilenlerin öğrencilikle ilişkisi kesilir. Bu kişilerden tahsil masrafı istenmez ve bu kişiler mecburi hizmetle yükümlü tutulmaz.” hükmü eklenmiş olup hastalık hâllerinde olası mağduriyetlerin yaşanmaması için gerekli kolaylık sağlanmıştır. Ayrıca, 2021 yılında 1416 sayılı Kanun’da yapılan değişiklikte faiz hesabının başlangıç tarihinde sarf tarihinin esas alınmasından vazgeçilerek öğrencilerin lehine olacak şekilde taahhüdün ihlal ettiği tarihin faiz başlangıç tarihi olarak esas alınması uygulamasına geçilmiştir. Bunun yanında, Covid-19 salgını sırasında tazminatlı durumda olan öğrencilerin mağdur olmamaları için salgın boyunca ödeme planları ve ödemeleri ertelenmiştir.

Kişilerin Hazine’ye olan borçlarını ödemesi sürecinde kolaylık sağlayan sabit kur düzenlemeleri, genel bir düzenleme niteliğinde olup tüm kamu alacaklarını kapsamaktadır. Bakanlığımız dışında diğer kamu kurumlarının da ilgililerden döviz cinsi kamu alacağı bulunduğundan, konunun Hazine ve Maliye Bakanlığı koordinesinde tüm kamu kurumlarının da dâhil olduğu kanuni düzenleme gerektiren bir husus olduğu değerlendirilmektedir.

Tazminatlı duruma düşen öğrencilerden anapara borcunu ödeyenlerin 1416 sayılı Kanun’un 19’uncu maddesi gereğince faiz borcunun hesaplanmasında, öğrencilerin taahhüdünü ihlal ettiği tarih faiz başlangıç tarihi olarak esas alınmaktadır. 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun’un “Yabancı para borcunda faiz” başlıklı 4/a maddesinde “Sözleşmede daha yüksek akdi veya gecikme faizi kararlaştırılmadığı hallerde, yabancı para borcunun faizinde Devlet Bankalarının o yabancı para ile açılmış bir yıl vadeli mevduat hesabına ödediği en yüksek faiz oranı uygulanır.” hükmü yer almaktadır. Kişilerin Hazine’ye olan borçlarını ödemesi sürecinde faiz oranlarının kaldırılması veya makul seviyelere çekilmesi için öncelikle yukarıda bahsi geçen 3095 sayılı Kanun’da değişiklik yapılması gerekmektedir. Bakanlığımız dışında diğer kamu kurumlarının da ilgililerden döviz cinsi kamu alacağı bulunduğundan, konunun Hazine ve Maliye Bakanlığı koordinesinde tüm kamu kurumlarının da dâhil olduğu kanuni düzenleme gerektiren bir husus olduğu değerlendirilmektedir.

Bakanlığımızca hem ilgili mevzuatta hem de idari uygulamalarda yurt dışında öğrenim gören burslu öğrencilerimizin öğrenimlerini başarıyla tamamlamaları için yeterli destek ve kolaylıklar bulunmaktadır. Özellikle belirtmek gerekir ki tazminatlı durumda olan öğrencilerden gönderiliş amacına uygun nihai öğrenim derecesi ile yurda dönenlerin adına öğrenim gördüğü kurumda; yüksek lisans derecesi ile görev talep edenlerin ise Millî Eğitim Bakanlığında memur ünvanlı kadrolarda para borçları mecburi hizmete dönüştürülmektedir. Bu uygulamayla, hem kamu yararının korunması hem de öğrencilerin mağdur olmaması amaçlanmıştır.